

Handlingsplan for delmål og indsatser - Klimaplan for Brøndby

Senest redigeret: 13-10-2022

Signatur
x = indsats sættes i gang
F = indsats er fortløbende
Ø = indsats kræver ekstra økonomi

1 Bæredygtig hverdag

Nr.	Delmål	Indsatser	Ansavrlig (A) Samarbejdspartner (S)	2022	2023	2024	2025	2026-29	2030-50	Økonomi/ressourcer	Merværdi/barrierer	Synergier	Målgruppe	Monitorering (svarende til 3.4.1)
1.1	Grøn omstilling af almene boliger													
1.1.1	Understøtte de almene boligorganisationer i deres grønne omstilling gennem partnerskaber, herunder energirenovering og etablering af lokal vedvarende energi	Indgå partnerskaber med samtlige almene boligorganisationer om den grønne omstilling og følge op i styringsdialogen.	Staben for Politik, Jura og Kommunikation (A)	x	x						MERVÆRDI: • Styrket ejerskab til den grønne omstilling blandt beboere i almene boliger.		Almene boligorganisationer og borgere, der bor i boligerne	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
		Dialog med almene boligorganisationer og afdelinger. Kommunen faciliterer vidensdelingsmøder mellem organisationer og afdelinger på tværs, fx om etablering af VE-anlæg, ladestandere og energifællesskaber.	Miljø (A)		x	F	F	F	F		• Mere lokal vedvarende energi. • Energibesparelser i almene bygninger og dermed penge sparet for beboerne.		Almene boligorganisationer og borgere, der bor i boligerne	
		Gøre det nemmest muligt at etablere VE-anlæg, fx gennem lokalplanlægning.	Plan (A)	x	x	x	x	x	x		BARRIERER: • Økonomien i afdelingerne, uvilje mod at huslejen stiger på kort sigt. • Landsbyggefonden støtter ikke rene energiprojekter.		Almene boligorganisationer	
		Tilskudspulje til solcellescreening af almene boligafdelinger.	Miljø (A)				Ø			Økonomi til pulje		Almene boligorganisationer		
1.2	Lavere energiforbrug i private boliger													
1.2.1	Det gennemsnitlige energimærke i parcel- og rækkehuse er mindst D i 2030	Undersøge og kortlægge omfanget af opgaven og den forventede CO2-reduktion, den vil medføre.	Miljø (A), Byggesag (S)			Ø					MERVÆRDI: • Borgerne sparer på energiregningen, når investeringerne er tjent hjem. • Husene bliver mere værd med et bedre energimærke.		Til intern brug	Hvert 4. år gøres status på det gennemsnitlige energimærke for parcel- og rækkehuse.
		Boligejere med huse, der har energimærke E eller ringere tilbydes et gratis energitjek gennem en ekstern konsulent.	Miljø (A), Byggesag (S), ekstern konsulent (S)				Ø	Ø	Afhængig af afsætning af midler i budget 2023 og overslagsårene. Energitjek af 50 boliger om året vil koste ca. 250.000 kr/år. Ifølge CO2-fremskrivningen kan der spares 35 ton CO2 i perioden 2022-2030, hvis 10% af de private boliger reducerer varmeforbruget med 25%.	BARRIERER: • Borgerne skal kunne investere selv. • Det kan være bøvelat at etablere solceller. • Rammene for at få solceller er ikke de bedste lige nu, man får fx meget lidt for sin overskudsproduktion, og et batterianlæg er næsten et must.		Boligejere		
		Boligejere med dårligt energimærke kontaktes gennem værktøjet Boliganalysen.	Miljø (A), Byggesag (S)		x	x			Boliganalysen er gratis for kommunerne i perioden 2022-2025			Boligejere		
		Informere om potentialet for energirenovering på fælles årlige grundejerforeningsmøder, kulturmat og lign.	Miljø (A), Kommunale Ejendomme (S), Byggesag (S)			x	F	F	F				Boligejere	
		Tilbyde ejendomsmæglere et klima- og energirådgivningskursus som led i deres obligatoriske efteruddannelse.	Kommunale Ejendomme/ Energiteam (A), Byggesag (S), Miljø (S), ekstern konsulent?					x					Ejendomsmæglere	
		10% af husstandene har opsat solceller i 2030	Informere og vejlede borgerne om solcelleanlæg og energifællesskaber på fælles årlige grundejerforeningsmøder, kulturmat og lign.	Miljø (A), Plan (S)			x	F	F	F				
	Tilskudspulje til solcellescreening, så 100 boliger om året får foretaget en screening (gerne som en del af energitjek).	Miljø (A), Plan (S)				Ø	Ø		Økonomi til pulje			Boligejere		
1.3	Klimavenlig adfærd og mindre forbrug													
1.3.1	Affaldsfri kommune i 2050	Mere genbrug gennem øget flow og aktiviteter i Byttehuset, fx byttemarkeder, reparationscaféer og upcycling. Byttehuset skal forankre frivillige kræfter og være bindeled til kulturhusene. Flere aktiviteter i skolehuset rettet mod børn og unge.	Materielgården (A), Miljø (S)		Ø	Ø	Ø			Ansættelse af medarbejder på 20 timer, som kan forankre aktiviteter og frivillige kræfter og være bindeled til kulturhusene. Hvis der er midler til overs fra klimapulje 2022, kunne de bruges til opstart af initiativer i Byttehuset/på Genbrugsstationen	MERVÆRDI: • Ved mere genbrug sparer kommunen og borgerne penge. • Arrangementer/events, hvor borgerne mødes, og hvor vi får aktiveret frivillige kræfter, skaber et socialt fællesskab og kan modvirke bl.a. ensomhed. • Ved velkomstmateriale til nye borgere bliver der mere fokus på en god modtagelse af nye borgere i kommunen.	Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Borgerne i Brøndby Kommune	Hver 6. år gøres status på affaldsmængder i forbindelse med revision af Ressource- og Affaldsplanen.
		Indsatser om affaldsforebyggelse og reducereing af madspild (er vedtaget i Ressource- og affaldsplan)	Miljø (A), Offentlige køkkener (S)		x			x				Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Borgerne i Brøndby Kommune	
		Specificering af krav til større arrangementer i kommunen, fx fodboldkampe, Kulturmat og lign., herunder krav om sortering af affald og minimering af engangsplast (er vedtaget i Ressource- og affaldsplan).	Miljø (A), Materielgården (S)		x						BARRIERER: • Mange borgere vil gerne have nye ting og følge moden/tendensen. Det koster tit mere tid at genbruge end at købe nyt. Nogle borgere bryder sig ikke om brugte ting. • Vi skal bryde vaner, både hos borgere og medarbejdere i kommunen. Det tager tid og fokus (og dermed arbejdskraft).	Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Borgere fra Brøndby Kommune og gæster fra andre kommuner	
1.3.2	60% af husholdningsaffaldet genanvendes senest i 2033	Indføre lovpligtig indsamling af fødevarekartoner, tekstiler og træ til genanvendelse. Gennemføre aktiviteter, der skal øge mængden til genanvendelse og kvaliteten i sortering hos borgere, kommunens institutioner og foreninger (er vedtaget i Ressource- og affaldsplan).	Miljø (A)	x	x	x	x	x				Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Borgere fra Brøndby Kommune og gæster fra andre kommuner	Hvert år gøres status på genanvendelsesprocenten af alle affaldsfraktioner. Tal fra Vestforbrænding.
1.3.3	Borgerne skal træffe klimavenlige valg i hverdagen, fx forbruge mindre og spise mere klimavenligt	Design af forløb med konkrete indsatser, fx klimaløfter, årlig klimadag og events, evt. sammen med nabokommuner. Indsatserne skal bygge videre på de ting, vi allerede gør, fx kulturmat, grøn dag, Brøndby Strand Kulturweekend mv.	Miljø (A)		x	x						Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Borgere	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
		Udarbejde velkomstmateriale til nye borgere, hvor bl.a. strategi Brøndby 2030, Klimaplan for Brøndby og affaldssortering præsenteres.	Staben for Politik, Jura og Kommunikation (A), Miljø (S), øvrige forvaltninger (S)			x	F	F	F			Nytilflyttede borgere		

		Bibliotekerne og kulturhusene skal, gennem deres møde med borgerne, inspirere og vise handlingsmuligheder til en mere bæredygtig og klimabevidst hverdag. Eksempler kan være: - Arrangementer med fokus på klima, grøn omstilling og biodiversitet - Udstillinger med fokus på klima, grøn omstilling og biodiversitet, evt. kombineret med information om hvad borgerne kan gøre og hvad Brøndby Kommune gør. - Workshops for hele familien med fokus på fx klimavenlig kost, genbrug, upcycling, spirekasser til altanen, skraldeskattejagt mv. - Give rum til frivillige, der har lyst til at lave fx reparationscaféer.	Kulturhusene (A), Byttehuset (S), Miljø (S)		x	F	F	F	F				Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Borgere	
		Bibliotekerne og kulturhusene skal være en ressource for borgerne og deres engagement. Eksempler kan være: - Understøtte delefællesskaber, fx gennem udlån af ting, som borgerne ikke har brug for at eje, eller ting, som de kan afprøve, inden de køber (robotstøvsuger, elcykel og lign). - Afholde byttedage, evt. med temaer som fastelavns- og halloweentøj, bøger mv. - Udvide ordningen med bytteteolerne, så de er tilgængelige flere steder i kommunen.	Kulturhusene (A), Byttehuset (S), Miljø (S)		x	F	F	F	F				Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Borgere	
		Bibliotekerne og kulturhusene skal forankre indsatserne i deres fagudvalg og indarbejde klimahensyn og bæredygtighed i kulturproduktionen og i samarbejdet med kunstproduceterne. For at understøtte forankringen skal der uddannes klimaambassadører jf. delmål 3.3.3	Kulturhusene (A)	x	F	F	F	F	F				Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Ansatte og borgere	
		Bedre affaldssortering på kulturhusene og bibliotekerne for både publikum og personale. Undersøge hvordan unge i Brøndby kan og ønsker at bidrage til den grønne omstilling. Undersøgelsen skal tage udgangspunkt i de unges hverdag og møde dem i eksisterende fællesskaber, fx på ungdomsskolen, klubberne, Pilegården og 10. klasses center. På baggrund af undersøgelsen og sammen med de unge prioriteres og iværksættes specifikke indsatser, der gør, at flere unge får lyst til og mulighed for at være med i den grønne omstilling.	Kulturhusene (A), Miljø (S)		x	F	F	F	F				Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Ansatte og borgere	
			Ungdomsskolen/skoletjenesterne (A), det boligsocialeprojekt Brøndby Strand (S), Kulturhusene (S), Miljø (S)			x							Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Unge	
			Ungdomsskolen/skoletjenesterne (A), Det boligsocialeprojekt Brøndby Strand (S), Kulturhusene (S), Miljø (S)				x						Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Unge	
1.3.4	Kommunen skal understøtte lokale klimafællesskaber og ildsjæle	For at skabe de bedst mulige betingelser for at flere borgerne handler mere klimavenligt i deres hverdag skal kommunen samarbejde og understøtte grønne nabofællesskaber og lign. borgerdrevne initiativer. Sammen med borgerne skal vi undersøge mulighederne for hvordan vi løbende inddrager borgerne i kommunens arbejde med klima, miljø og biodiversitet, fx ved at oprette et digitalt borgerpanel. Oprette pulje til støtte af borgerdrevne initiativer. Samarbejde med fx idrætsforeninger, haveforeninger, spejdere m.fl. om klima, miljø og biodiversitet. Udvikle en fælles kommunal indgang om klima for ildsjæle og borgere, så det bliver let at tage initiativ og få hjælp.	Miljø (A)	Ø	F	F	F	F	F					Borgere	Moniteres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
			Miljø (A)		x	F	F	F	F					Borgere	
			Miljø (A)		Ø	Ø	Ø	Ø		Økonomi til pulje				Borgere	
			Miljø (A)		x	F	F	F	F					Foreninger og borgere	
			Miljø (A)			x	F	F	F					Borgere	
1.4 Grøn omstilling af virksomheder															
1.4.1	Et styrket samarbejde med virksomhederne om bæredygtighed og grøn omstilling	Indgå grønne partnerskaber med lokale virksomheder. Patnerskaberne skal understøtte kommunens mål om CO2-neutralitet senest i 2050, samt at kommunen sikres mod oversvømmelse, tørke mv. gennem en robust klimatilpasning.	Virksomhedsservice (A), Miljø (S)	x	F	F	F	F	F		MERV/ERDI: • Når virksomhederne har fokus på at minimere affaldsmængder og forbrug af råvarer, energi og vand er der en direkte besparelse for dem selv. • Brøndby bliver mere attraktiv at være virksomhed i og vi bliver ved med at have attraktive konkurrencedygtige virksomheder, der er gode til at omstille sig i takt med ændringer i krav og behov.		Virksomheder	Moniteres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.	
Deltage aktivt i tværkommunale projekter, bl.a. Bæredygtig bundlinje og lign.		Virksomhedsservice (A), Miljø (S), Gate 21 (S)	x	F	F	F	F	F			Virksomheder				
Understøtte virksomhedernes grønne omstilling gennem vidensdeling og Klimanetværk, information om støttepuljer, grønne projekter, el-biler til medarbejderne og etablering af ladestandere mv.		Virksomhedsservice (A), Miljø (S), regionale erhvervshuse (S), Erhvervssammenslutningen (S)		x	F	F	F	F			Virksomheder				
Uddele en årlig klimapris til en virksomhed, der har gjort noget særligt for klima og bæredygtighed. Kriterier for at få tildelt klimaprisen skal defineres.		Virksomhedsservice (A), Miljø (S)			x	F	F	F			Virksomheder				
Fokus på affaldsforebyggelse og cirkulær tankegang hos virksomhederne under miljø- og affaldstilsyn (er vedtaget i Ressource- og affaldsplan)		Miljø (A), Virksomhedsservice (S)				x					Virksomheder				
Udbrede viden om eksisterende fødevarefaglig bistand til at mindske virksomheders madspild (er vedtaget i Ressource- og affaldsplan)		Miljø (A), Virksomhedsservice (S)				x					Virksomheder				
Understøtte udviklingen af kompetencer indenfor klima og grøn omstilling gennem netværk og vidensdeling, fx hos håndværkere.		Jobcenteret (A), Miljø (S), AMU (S)					x				Virksomheder				
1.4.2	Virksomhederne i Brøndby reducerer i gennemsnit deres energiforbrug med 10% i perioden 2023-2030	Undersøge og kortlægge omfanget af opgaven og den forventede CO2-reduktion, som den vil kunne medføre. Afklaring af nuværende status og hvordan energimærkningen for erhvervsjendomme fungerer. Understøtte virksomhederne (og evt. udlejere af deres ejendomme) i energirenoveringer, energibesparelser og bæredygtig drift gennem facilitering af vidensdeling, netværksmøder og artikler.	Miljø (A), Virksomhedsservice (S)				x	x			Samtænkes med 1.4.3 og 2.3.3	Til intern brug	Hvert 4. år gøres status for energiforbruget i virksomhederne.		
			Miljø (A), Virksomhedsservice (S), Erhvervssammenslutningen (S)				x	x			Samtænkes med 1.4.3 og 2.3.3	Virksomheder			

Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Borgere
Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Borgere
Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Ansatte og borgere
Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Ansatte og borgere
Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Unge
Hænger sammen med Brøndby Kommunes Ressource- og affaldsplan.	Unge
	Borgere
	Borgere
	Borgere
	Foreninger og borgere
	Borgere

		Miljøtilsyn og -kampagner suppleres med vejledning til udvalgte virksomheder om grøn omstilling og støttemuligheder.	Miljø (A), Virksomhedsservice (S)		x	F	F	F	F				Virksomheder	
		Samle og formidle information om netværk, projekter, støtte muligheder mv. der understøtter den grønne omstilling af virksomhederne, fx på kommunens hjemmeside. Det skal være let for virksomhederne at få den relevante viden.	Virksomhedsservice (A), Miljø (S)		x	F	F	F	F			Samtænkes med 1.4.3 og 2.3.3	Virksomheder	
1.4.3	10% af erhvervsbygninger >500 m2 har opsat vedvarende energianlæg (fx solceller) i 2030	Understøtte virksomhederne i opsætning af VE-anlæg ved at informere om muligheder og fordele gennem fx artikler, netværksmøder og kampagner.	Miljø (A), Plan (S), Virksomhedsservice (S), Erhvervssammenslutningen (S)		x	F	F	F	F			Samtænkes med 1.4.2 og 1.5.3	Virksomheder	Hvert 4. år gøres status for antal større erhvervsbygninger, der har opsat vedvarende energianlæg.
		Undersøge muligheder for, at kommunen kan facilitere, at tredjepart etablerer vedvarende energianlæg på tagene.	Miljø (A), Virksomhedsservice (S),						x			Samtænkes med 1.4.2 og 1.5.3	Virksomheder	
1.5 Forsyning og udbredelse af fjernvarme														
1.5.1	70% af husstande og virksomheder med naturgas- eller oliefyrr er tilsluttet fjernvarme, varmepumpe eller anden vedvarende energikilde i 2027, 90% er tilsluttet i 2030, 100% er tilsluttet i 2050. Alle oliefyrr er udfaset senest i 2030.	Information til borgerne vedr. mulighed for tilslutning til fjernvarme, herunder kontakte alle husstande med gas- eller oliefyrr.	Brøndby Fjernvarme (A), Miljø (S)		x	x	x				MERVÆRDI: • Fjernvarme giver større forsyningssikkerhed (og uafhængighed af Rusland). • Fjernvarme vil være billigere for de fleste husejere med naturgas- eller oliefyrr.		Borgere med olie- eller naturgasfyrr	Årlig status for antal tilsluttede husstande og antal tilbageværende olie- og naturgasfyrr.
		Samarbejde med Brøndby Fjernvarme om at udbrede fjernvarmen til flest mulige husstande og virksomheder.	Brøndby Fjernvarme (A), Miljø (S)		x	F	F	F	F	F			Borgere med olie- eller naturgasfyrr	
		Dialog med borgere og virksomheder, der stadig har gas-/oliefyrr eller elvarme om deres muligheder.	Miljø (A), Brøndby Fjernvarme (S)							x			Borgere med olie- eller naturgasfyrr	
1.5.2	Kommunen udøver aktivt ejerskab af forsyningsselskaber for at fremme den hurtigst mulige grønne omstilling af forsyningen	Understøtte, at Kommunalbestyrelsens medlemmer af forsyningsselskabernes bestyrelser klædes bedst muligt på til aktivt at fremme kommunens interesser gennem kurser, vidensdeling og koordinering.	Miljø (A)		x				x		BARRIERER: • Nogle husejere har for nylig investeret i et nyt naturgasfyrr og er modvillige mod at afskrive det - eller det kan ikke betale sig • Husejere skal bekoste tilslutningen til fjernvarme (Brøndby Fjernvarme tilbyder dog en finansieringsordning) • Nogle af forsyningsselskaberne ejes af en kreds af kommuner, der skal være enige om fremtidsplanerne		Kommunalbestyrelsen	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
		Implementering af aktivt ejerskab i ejeraftaler.	Miljø (A)		x								Forsyningsselskaber	
		Bakke op om forsøg med CO ₂ -fangst hos Vestforbrænding og HOFOR.	Miljø (A)		x	F	F	F	F				Forsyningsselskaber	
		Understøtte at varme- og energiproduktionen gøres helt klimaneutral frem mod 2050.	Miljø (A)						x	x			Forsyningsselskaber	
1.5.3	Kommunen skal fremme lokal produktion af bæredygtig energi	Undersøge muligheder for udnyttelse af overskudsvarme gennem fx industriel symbiose.	Miljø (A), Erhvervssammenslutningen (S)						x				Virksomheder	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
		Undersøge muligheder for samarbejde og juridiske udfordringer for lokal og tværkommunal produktion af vedvarende energi, herunder etablering af energifællesskaber.	Miljø (A), Kommunale Ejendomme (S), Virksomhedsservice (A), Region Hovedstaden / Energi på Tværs, nabokommuner (S)		x	F	F	F	F			Samtænkes med 1.4.3	Virksomheder	
		Undersøge muligheder for overdækning af udvalgte motorvejsstrækninger med tilhørende solceller.	Byplan (A), Miljø (S)		x	x							Intern brug	

2 Grøn mobilitet

Nr.	Delmål	Indsatser	Ansvarlig (A) Samarbejdspartner (S)	2022	2023	2024	2025	2026-29	2030-50	Økonomi	Merværdi/barrierer	Synergier	Målgruppe	Monitorering (svarende til 3.4.1)
2.1	Aktiv transport													
2.1.1	I perioden 2023-2030 flyttes 5% af de korte bilture i kommunen til aktiv eller offentlig transport	Undersøge borgernes og virksomhedernes transportadfærd og kortlægge mulige indsatser og tiltag på mobilitetsområdet, herunder brug af cykel, offentlig transport, bil, samkørsel mv. Formålet er at kortlægge udfordringer og barrierer for at vælge en mere klimavenlig og aktiv transport ved bl.a. at samle den viden, vi har i forvejen, samle interessenter og eksperter og lave fokusundersøgelser med bl.a. borgere og virksomheder. Undersøgelsen skal bidrage til, at forvaltningen får det nødvendige vidensgrundlag til at prioritere og implementere de indsatser, der kan have den største effekt. Reducere antallet af biler omkring skolerne og andre offentlige institutioner ved at: - Undersøge hvordan biltrafikken kan reduceres omkring skolerne og evt. andre offentlige institutioner - med hjælp fra ekstern konsulent hvis nødvendigt. - På baggrund af undersøgelsen skal relevante tiltag prioriteres og gennemføres fx forbedre ankomstforholdene og parkeringsmulighederne for cyklister og løbehjul og reservere eksisterende p-pladser til ansatte. - Fysiske og adfærdsmæssige tiltag udpeget i <u>Tryghedsanalyser for skoler i Brøndby 2020</u> skal prioriteres og <u>implementeres for at øge trygheden på skolevejene</u>. Reducere antallet af offentlige p-pladser omkring bl.a. offentlige institutioner, sports- og kulturlokalteter.	Miljø (A), Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (S), Sundhedskoordinator (S), Vejteam (S), ekstern konsulent (S)							Finansiering ansøges som selvstændige projekter.	MERVÆRDI: Aktiv transport giver motion og forbedrer borgernes sundhed. Færre bilture giver mindre støj. Færre bilture giver mindre luftforurening. BARRIERER: • Vaner er svære at ændre. • Nogle familier og grupper af borgere har en dårlig cykelkultur. • Manglende offentlige transportmuligheder. • Dyrer takster i offentlig transport.	Undersøgelsen skal bl.a. samtænkes med indsatsen om at grundlægge gode trafikvaner i børnehaven og skolen.	Borgere, virksomheder	Hvert fjerde år gøre status for hvor mange, der bevæger sig aktivt i hverdagen. Tal fra Region Hovedstadens sundhedprofil.
			Vejteam (A), ekstern konsulent (S), Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (S)							Undersøgelse vedr. reduktion af biltrafikken skal finansieres af pulje i Budget 2023. De foreslåede fysiske tiltag i løsningskataloget til Tryghedsanalyser for skoler i Brøndby vil anslået koste mindst 18-20 mio. kr. at anlægge.			Borgere, skoler	
			Byplan (A), Vejteam (S)						x	x		For at kunne reducere antallet af p-pladser er det nødvendigt, at vi lykkes med andre indsatser, fx flere borgere skal vælge aktiv transport frem for bilen, og flere af kommunens medarbejdere skal cykle eller tage offentlig transport til arbejde.	Borgere, kommunale institutioner	

		Grundlægge gode trafikvaner hos børn og unge ved at: - Kortlægge barrierer for, at børn, unge og deres forældre vælger en aktiv transportform (gå, løbehjul, cykle) til skole, institution og fritidsinteresser. Bedre muligheder for at bevæge sig mellem bydele (kommercielle løbehjul mv.) - Understøtte skolernes handleplaner om aktiv transport i skoletiden, ved bl.a. at stille låncykler til rådighed for elever og lærere. - Informere og inspirere børn og unge gennem kampagner og aktiviteter, herunder Alle Børn Cykler, Vi kan cykle og kampagner gennem Vestegnens Trafiksikkerhedsråd og Dansk Cyklistforbunds lokale afdeling. Etablere en cykellegeplads, fx i Esplanadeparken i Brøndby Strand. Legepladsen skal være tilgængelig for daginstitutioner, cykelundervisning og børnefamilier generelt. Udlån af elcykler til borgere for at inspirere til egen anskaffelse gerne forankret i kulturhusene. Etablering af flere supercykelstier, herunder Søndre Ringvej, Vallensbærkuten og Rødovre-Avedøre Holmeruten. Undersøge og forbedre mulighederne for mikromobilitet (fx bycykler ved letbanestop, løbehjul mv.) i forbindelse med letbanestop, busstop og S-togsstationer. Undersøgelsen udføres, når Letbanen, +way for 500S og Nyt Ringnet er etableret. Gennemføre handlinger besluttet i Trafikhandlingsplan 2019, der skal øge trafiksikkerhed, tryghed, fremkommelighed og tilgængelighed.	Miljø (A), Børne- kultur- og idrætsforvaltningen (S), Materielgården (S), Sundhedskoordinatorer (S), Skolebestyrelsen (S), Dansk Cyklistforbund (S), Vestegnens Trafiksikkerhedsråd (S)		x	Ø	Ø	x	x		Sundhedskoordinationspuljen kan fx ansøges om midler til indkøb af låncykler		Synergi med fokusområdet Mere idræt, sport og bevægelse hele livet i strategi Brøndby 2030	Borgere (børn og unge), skoler
						x	Ø				Projektet skal undersøges nærmere, og der skal afsættes økonomi.		Synergi med fokusområdet Mere idræt, sport og bevægelse hele livet i strategi Brøndby 2030	Borgere, daginstitutioner
						Ø	Ø	x	F		Økonomi til indkøb af elcykler			Borgere
			x	F	F	F	F	F	F		Finansiering: ansøges som selvstændige projekter			Borgere, cyklister fra andre kommuner
								x						Borgere
			x	F	F	F	F	F	F		Mindre indsatser og forundersøgelser gennemføres via Puljen til Trafik og Grønne Områder. Der vil blive søgt selvstændig anlægsbevillinger til større anlægsprojekter.			Borgere, virksomheder
2.2	Omstilling af offentlig transport													
2.2.1	100% af bustrafikken sker med fossilfrie busser inden 2030	Krav om emissionsfrie drivmidler i nye kontrakter for busdrift med Movia, så snart det er teknisk muligt (allerede besluttet for de fleste linjer).	Vejteam (A)		x	F	F	F	F		MERV/ERDI: • Busser og flexkøretøjer på fossilfri drivmidler (fx el) støjer mindre. • Busser og flexkøretøjer på fossilfri drivmidler (fx el) giver mindre luftforurening.		Movia	Årlig status for drivmidler i busdriften i Brøndby.
2.2.2	100% af kommunens flexkørsler sker med fossilfrie køretøjer i 2030	Understøtte Movias mål om, at flextrafikken omstilles til elbiler senest i 2030, fx ved at sikre lademuligheder til flexkøretøjer i kommunen.	Movia (A), Vejteamet (S), Miljø (S)		x	x	x	x			BARRIERER: • Der er endnu ikke fossilfri busser, der kan køre langt nok til at betjene fx S-linjerne. • Flexkøretøjer kan have særlige ladebehov, og der kan mangle penge til at stille disse til rådighed.		Movia	Årlig status for drivmidler i flextrafikken i Brøndby.
2.3	Fossilfrie biler og varetransport													
2.3.1	30% af privatbilerne er fossilfrie i 2030, 100% i 2050	Skabe et overblik over behovet for ladeinfrastruktur ved at: - Kortlægge behovet for ladestandere ved kommunale ejendomme - Kortlægge behovet for ladestandere i offentligt rum - Udarbejde samlet geografisk plan for ladestandere på offentlige og kommunale arealer Afklare økonomi og mulige modeller for finansiering og drift gennem markedsdialog samt afklare kommunens egne krav til ladestandere i det offentlige rum. Herefter gennemføres udbud. Etablering af ladestandere på baggrund af kortlægning og udbud Understøtte den fortsatte udbredelse af elbiler og ladeinfrastruktur gennem dialog og vidensdeling med almene boligafdelinger, ejerforeninger og virksomheder. Aktivt understøtte den fortsatte omlægning til helt fossilfri bilisme efter 2030	Miljø (A), Kommunale Ejendomme (S), Vejteam (S), GIS (S) Miljø (A), Vejteam (S), Materielgården (S), Udbud og Indkøb (S) Teknik- og Miljøforvaltningen (A), Ladeoperatør (S) Miljø (A) Miljø (A)	x							MERV/ERDI: • Elbiler støjer mindre og er ikke årsag til luftforurening. • Mere samkørsel og flere delebiler giver mindre trafik (og dermed mindre støj og luftforurening). • Fossilfri erhvervskørsel støjer mindre og giver mindre luftforurening. BARRIERER: • Mange elbiler er dyre, og brugtmarkedet er stadig lille. • Elbilismen er i en hønen-og-ægget situation lige nu, hvor folk ikke køber elbiler, fordi de ikke kan lade, og der ikke bliver investeret i infrastruktur til ladning, fordi elbiler ikke er udbredt. Det kan fx være en udfordring i almene boligafdelinger. • Hybridbiler er stadig økonomisk attraktive, men giver lav klimagevinst. • At skifte til elbil kræver nye vaner. • Virksomhederne skal investere i nye køretøjer, hvilket kræver investeringer, og der er måske ikke er de rette køretøjer til at opfylde behovet, fx tunge lastbiler. Udbuddet vil vise, hvor stor grad af medfinansiering, der er nødvendig. Der søges statslige støttemidler i 2022. Medfinansiering kan være nødvendig for ladestandere, der ikke er kommercielt interessante, fx ved visse kommunale ejendomme. Der søges statslige støttemidler i 2022, der kan dække 50% af udgiften. Nødvendig økonomi kan potentielt blive mellem 0 og ca. 1 mio. kr.		Til intern brug	Hvert år gøres status for antal af elbiler i kommunen. Data offentliggøres løbende af Danmarks Statistik.
				x									Ladestanderudbydere	
					Ø	Ø							Borgere	
				x	F	F	F	F	F				Borgere, boligselskaber	
									x				Borgere, virksomheder	
2.3.2	Flere borgere vælger delebil eller samkørsel	Deltage i Klima VIP-projektet Grønne Pendlervaner og understøtte projektets mål Delebil og korttidslejbiler tænkes ind i trafikplanlægningen, fx ved at reservere parkeringsplader til delebiler.	Miljø (A), Klima VIP-projektet Grønne Pendlervaner (S) Vejteam (A), Byplan (S)	x	x								Borgere, virksomheder	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
				x	F	F	F	F	F				Borgere, virksomheder	

		Understøtte udbredelsen af delebiler og korttidslejbiler gennem dialog og samarbejde med operatører, foreninger, borgere og Sportsbyen.	Miljø (A), Vejteam (S)		x	F	F	F	F		Allerede en del af strategien vedr. udvikling af sportsbyen og Idrættens Hus 2023/2024?	Borgere, foreninger, operatører og virksomheder		
2.3.3	AI logistik- og erhvervskørsel er fossilfri i 2050	Klimavenlig transport er en del af dialogen med virksomhederne om den grønne omstilling, fx gennem partnerskaber, erhvervspolitik og virksomhedsservice.	Virksomhedsservice (A), Miljø (S), Erhvervssammenslutningen (S)	x	F	F	F	F	F			Samtænkes med kampagner i 1.4	Virksomheder	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
		Undersøge mulighed for at tilbyde relevante virksomheder et kursus i grøn transport og logistik.	Miljø (A), Virksomhedsservice (S), ekstern partner (S)				x						Virksomheder	
		Undersøge mulighederne for at etablere fælles logistikløsninger (fx citylogistik), hvor kommune og virksomheder modtager varer på fælles opsamlingsplads, hvorfra de bringes ud lokalt med klimavenlige transportmidler.	Miljø (A)					x					Virksomheder	
2.4 Lavere hastighed på veje														
2.4.1	Hastigheden på motorveje skal sænkes til 90 km/t på motorveje, 40 km/t i boligområder og 30 km/t omkring skoler	Arbejde videre med at nedsætte hastigheden på de kommunale veje, der er udpeget i Støjhandlingsplanen og Trafikhandlingsplanen. I takt med at hastigheden nedsættes lokalt, tilpasses vejindretning, skiltning mv.	Vejteam (A), Miljø (S)		Ø	Ø	Ø	Ø		MERV/ERDI: • Lavere hastighed giver mindre støj og mindre luftforurening. • Færre ulykker og øget tryghed for især blødere trafikanter. • Det kan måske medvirke til at flytte folk over i andre transportformer.		Borgere, virksomheder	Status ifm. status for Støjhandlingsplan og Trafikhandlingsplan	
		Deltage i samarbejde gennem Silent City om hastighedsnedsættelser på motorvejene.	Miljø (A)	x	F	F	F	F	F	BARRIERER: • Kommunen har ikke direkte indflydelse på motorvejene. • Hastighedsnedsættelser er ofte svære at få igennem hos Politiet.		Borgere, virksomheder		

3 Klimavenlig kommune

Nr.	Delmål	Indsatser	Ansvarlig (A) Samarbejdspartner (S)	2022	2023	2024	2025	2026-29	2030-50	Økonomi	Merværdi/barrierer	Synergier	Målgruppe	Monitorering (svarende til 3.4.1)
3.1	Klimaplan for Brøndby													
3.1.1	Kommunen udvikler og implementerer løbende en klimahandlingsplan, der lever op til Parisaftalen	Koordinering af klimaplanens implementering.	Miljø (A)		Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	1-2 ekstra årsværk á 700.000 kr. Forslag stillet til budget 2023.	MERVÆRDI: • Styrket samarbejde på tværs af kommunen som organisation.			Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status. Revision af klimaplanen hvert fjerde år.
		Årlig status for klimaplanen.	Miljø (A)		x	x	x	x						
		Revidering af klimaplanen ifm. hver ny Kommunalbestyrelsesperiode.	Miljø (A)				x	x						
3.2	Klimavenlige indkøb													
3.2.1	Kommunens CO2-aftryk fra indkøb skal reduceres med 20% inden 2030 og 50% inden 2050 i forhold til 2022	Udarbejde ny indkøbspolitik, der stiller væsentlige krav til bl.a. miljø, klimabelastning og social ansvarlighed samt krav om minimering af emballage, færre leverancer og bæredygtige transportmidler. Derudover skal indkøbspolitikken sikre, at andelen af indkøbte miljømærkede varer fordobles fra 2020 til 2024. Politikken kan bl.a. få betydning for kommunens nye indkøbsportal - herunder om det skal være obligatorisk eller en valgmulighed at vælge de mest klima- og miljøvenlige produkter.	Udbud og Indkøb (A), Miljø (S), Materielgården (S), Kommunale Ejendomme (S)								MERVÆRDI: • Compliance på indkøbsområdet bidrager til at imødegå presset på de økonomiske rammer. 			

3.2.2	Kommunens indkøb reduceres årligt med 2% frem til 2030 målt på antal enheder i udvalgte varegrupper	Undersøge og beslutte hvilke varegrupper, der skal måles på for at opnå målsætningen. Indsatsen skal samtænkes med indsatsen i 3.1.1 om beregning af baseline. Reduktionen skal ske gennem fokus på bedre kvalitet, længere holdbarhed og mere genbrug og reparation.	Udbud og Indkøb (A), Miljø (S)		x	x				Samme ekstra ressourcer som i 3.1.1, idet de også skal bidrage med dette mål?	Skal samtænkes med 3.1.1		Årlig status for antal indkøbte enheder i de udvalgte varegrupper.	
		Undersøge og fremme mere reparation og genbrug af kommunens møbler og inventar samt have fokus på at indkøbe holdbare og reparable produkter i kommunen (er vedtaget i Ressource- og affaldsplanen). Herunder undersøge om møbelgenbrug skal organiseres via eksterne firmaer, der tilbyder genbrugsmøbler, eller internt i Brøndby Kommune med fx oplæring på Genbrugsstationen og reparationer fra JAC/jobtræning/seniorjob.	Miljø (A), Udbud og Indkøb (S), materielgården (S), Kommunale Ejendomme (S)		x	x								
		Undersøge muligheder for indkøb og brug af bæredygtig arbejdsbeklædning. Herunder pilotprojekt med udbud af arbejdsbeklædning i plejesektoren.	Udbud og Indkøb (A), brugerne af tøjet (S)		x	x								
		Udvikle og implementere tiltag, der minimerer kommunens forbrug af engangsressourcer som fx engangsservice, plastposer og flaskevand (vedtaget i Ressource- og affaldsplan).	Miljø (A)		x	x								
3.2.3	Alle kommunale køkkener har minimum sølv i Det Økologiske Spisemærke i 2025 og guld i 2030	Styrke kompetencerne for køkkenpersonalet og borgere, der hjælper i køkkenerne, inden for klimavenlig kost, råvarer i sæson, bedre udnyttelse af råvarer og reduktion af madspild.	Kommunale køkkener (A), Miljø (S)		Ø	Ø	Ø				Projektet skal koordineres med Ressource- og affaldsplanen.		Årlig status for hvor mange kommunale køkkener har Det Økologiske Spisemærke.	
		Deltage i udviklingen af JAC Vestegnens sundheds- og kostpolitik.	JAC Vestegnen (A), Miljø (S)	x	x									
3.3 Klima ind i politikken														
3.3.1	Klima indarbejdes i de politiske processer samt i alle politikker og planer	Alle nye politikker og sektorplaner samt revisioner skal beskrive og forholde sig til, hvordan de bidrager til at realisere fokusområderne og målsætningerne i Brøndby 2030, herunder Klimaplan for Brøndby.	Staben for Politik, Jura og Kommunikation (A), Miljø (A), øvrige forvaltninger (S)		x	F	F	F	F	F	MERVÆRDI: • Indsatsen vil understøtte realiseringen af alle fokusområder i Brøndby 2030: -Mere klimavenlig kommune -Flere i uddannelse og beskæftigelse -Større variation i natur og grønne områder -Mere idræt, sport og bevægelse hele livet -Mere varierede boligformer • Det understøtter igen fx udviklingen af Brøndbys natur og grønne områder, biodiversiteten og borgernes mulighed for naturoplevelser, sundhed og trivsel. • Temamøder, konferencer og lign. for kommunalbestyrelsen understøtter deres ejerskab til Klimaplan for Brøndby. Udvalgsmedlemmerne får også inspiration fra bl.a. andre kommuner og kan etablere netværk på tværs af kommunegrænser. • Ift. omlægning af investeringer kan kommunalbestyrelsen blive opmærksom på andre krav til kommunens investeringer - der fx kan bidrage til FNs verdensmål. • Gennem efteruddannelsen får medarbejderne kendskab til hinanden på tværs af organisationen, hvilket kan understøtte det tværfaglige samarbejde om bl.a. realiseringen af Brøndby 2030. Ved at samtænke efteruddannelsen med • Uddannelse af grønne ambassadører giver den ekstra bonus, at de bliver en del af et tværkommunalt netværk, der kan styrke den tværfaglige tænkning og samarbejdet på tværs.		Primær: Kommunalbestyrelsen Sekundær: Direktionen, chefer og arbejdsgrupper for udarbejdelse af politikker	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
		Alle politiske dagsordenpunkter skal fra januar 2023 indeholde et fast punkt: Øvrige konsekvenser – herunder betydningen for den grønne omstilling. Der udarbejdes en vejledning til, hvordan konsekvenserne beskrives.	Staben for Politik, Jura og Kommunikation (A), øvrige forvaltninger (S)		x							Primær: Kommunalbestyrelsen Sekundær: Direktører, chefer og dagsordenskrivere		
		Kommunalbestyrelsen, primært medlemmer af Teknik- og Miljøudvalget, inviteres løbende til relevante møder, konferencer og lign. inden for klima og grøn omstilling.	Teknik og Miljøforvaltningen (A)		x	F	F	F	F	F		Teknik- og Miljøudvalget		
		Der gennemføres som minimum et årligt temamøde for Kommunalbestyrelsen med status på Klimaplan for Brøndby samt drøftelse af de fremtidige indsatser.	Miljøafdelingen (A), øvrige forvaltninger (S)		x	F	F	F	F	F		Kommunalbestyrelsen		
		Brøndby Kommune skal arbejde for at få KLs klimapris inden udgangen af 2030.	Miljø (A)		x	F	F	F	F	F				
		Brøndby Kommunes investeringer omlægges til mere bæredygtige investeringer med fokus på klima. Efter nærmere undersøgelse af muligheder og risici skal Kommunalbestyrelsen tage beslutning om en mere bæredygtig og klimavenlig investeringspraksis.	Økonomi- og Ressourceforvaltningen (A)						x			Jyske Bank vil undersøge mulige veje at gå og beskrive de risici, der medfølger.		
3.3.2	Medarbejdere og ledere i Brøndby Kommune skal være klædt på til at realisere strategi Brøndby 2030, Klimaplan for Brøndby og den grønne omstilling	Alle nye medarbejdere inviteres til et møde, hvor bl.a. Brøndby 2030 og klimaplanen introduceres af borgmesteren og en direktør.	Staben for Politik, Jura og Kommunikation (A), øvrige forvaltninger (S)		x	F	F	F	F	Der afsættes personaleressourcer til at planlægge og gennemføre møderne	BARRIERER: • Der kan blandt medarbejdere være en modstand mod forandring, at skulle lære om nye emner der måske ikke interesserer en og skulle lave sin daglige praksis om.	Nye medarbejdere	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.	
		Relevante medarbejdere opkvalificeres løbende til at gennemføre den grønne omstilling, herunder: - Kommunale Ejendomme (fx DGNB og bæredygtig drift) - Planmedarbejdere (fx klima, bæredygtighed og biodiversitet) - Materielgården (fx udvikling, drift og pleje af udendørsområder) - Køkkenmedarbejdere (fx grøn mad, mindre madspild og økologi) - Rengøring (fx mindre kemikaliforbrug og affaldssortering) - Relevant plejepersonale (fx affaldssortering og madspild) - Relevante medarbejdere i skoler og dagtilbud (fx grøn læring) - Generel efteruddannelse af alle medarbejdere på rådhuset i hvordan de kan bidrage til kommunens grønne omstilling fx via e-learning	Miljø (A), øvrige forvaltninger (S), HR (S), Jobcenter (S)		Ø	Ø	Ø		Budget for indsatsen udarbejdes i 2022	Efteruddannelse af medarbejdere samtænkes med jobrotationsordningen, så der samtidig kan ansættes ledige.				Kommunens ledere og medarbejdere
		Etablere et klimaforum for ledere og nøglemedarbejdere med fokus på vidensdeling og opkvalificering.	Miljø (A), Staben for Politik, Jura og Kommunikation (S), Lederforum (S)		x									Der afsættes personaleressourcer til at planlægge og gennemføre møderne.

		Uddannelse af grønne ambassadører på de fleste adresser i kommunen og opstilling af klare og målbare mål for deres arbejde. Ambassadørerne får til opgave at sammentænke den grønne omstilling med indsatser, som de og deres kollegaer alligevel ville lave som del af arbejdspladsens kerneopgave, og medvirke til at finde muligheder for fx mindske madspild, bruge mere klimavenlig transport, købe grønnere ind og spare på energien. De skal være dem, som medarbejderne kan gå til med deres gode idéer.	Miljø (A), HR (S), øvrige forvaltninger (S), MED-organisationen (S), ansvarlig for sundhedstilbud (S)			Ø	Ø	Ø		Uddannelse og etablering af internt netværk: 90.000 kr. (pris fra uddannelse af sundhedsambassadører)			Kommunens medarbejdere	
3.4	Begynd med børn og unge													
3.4.1	Grøn læseplan er udviklet og udbredt til alle folkeskoler i Brøndby i 2025	Kortlægning af eksisterende relevante læringsaktiviteter (evt. i samarbejde med CONCITO's Den Grønne Rygrad)	Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (A), skoler (S), skoletjenester (S), Miljø (S)		x						MERVÆRDI: • Styrket samarbejde på tværs af skolerne og dagtilbuddene samt mellem forvaltning, skoler og dagtilbud. • Videreudvikling af 'Åben Skole' portalen (Ved at integrere den grønne læseplan på hjemmesiden) og herigennem styrke samarbejde med skoletjenester og erhvervslivet.		Børn og unge i folkeskolen	I 2025 gøres status for udbredelsen af grøn læseplan. Indgår også i årlig kvalitativ status.
		Udformning og beslutning af læringsmål for den grønne læseplan.	Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (A), skoler (S), Afdeling for læring og oplevelser i naturen (S), Miljø (S)			x			Ressourcer og økonomi skal afklares som del af udviklingen af den grønne læseplan.		• Arbejdet med klima, miljø og bæredygtig brug af ressourcer understøtter børn og unges interesse for bl.a. naturfag og samfundsforhold, og bidrager herigennem til deres faglige kompetencer.		Børn og unge i folkeskolen	
		Implementering af grøn læseplan, herunder evt. planlægning af kick-off event. Dyregården og afdelingen for læring og oplevelser i naturen (Middelalderlandsbyen, Naturskolen og Sejlerhuset) understøtter skolernes grønne læseplan.	Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (A), skoler (S), Afdeling for læring og oplevelser i naturen (S), Dyregården (S), Miljø (S)				x				• Børn og unge kan som en del af undervisningen eller dagligdagen i dagtilbud deltage i samfundsnyttige opgaver, fx indsamling af skrald i deres nærområde. • Børn og unges læring om klima, miljø og bæredygtig brug af ressourcer kan have en positiv effekt på deres forældres handlinger og understøtte, at flere familier inkorporerer bæredygtige tiltag i deres hverdag.	Hænger sammen med indsatsområde 16 i Ressource- og affaldsplanen.	Børn og unge i folkeskolen	
		Alle klasser i kommunens skoler besøger fra 2022 mindst én gang i deres skoletid Brøndby Kommunes Genbrugsstation, Energi & Vand, Vestforbrænding og Biofos for at øge deres viden om, hvordan de skal passe på vores natur og ressourcer	Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (A), Miljø (S)	x	F	F	F	F	F			Hænger sammen med indsatsområde 16 i Ressource- og affaldsplanen.	Børn og unge i folkeskolen	
3.4.2	Styrke fokus på grøn læring i børnehøjde (3-6-årige)	Understøtte læring om klima, affald og ressourcer hos dagtilbuddene: - Udarbejde en oversigt over hvilke indsatser, der allerede eksisterer i dagtilbuddene. - Dyregården og Afdelingen for læring og oplevelser i naturen (Middelalderlandsbyen, Naturskolen, Sejlerhuset) understøtter dagtilbuddenes læring om klima, affald og bæredygtighed.	Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (A), Afd. for læring og oplevelser i naturen (S), Dyregården (S)	x	x					BARRIERER: • Skolerne og dagtilbuddene løfter allerede mange opgaver omkring børn og unge. Det kan være vanskeligt, at indarbejde et større fokus på klima, miljø og bæredygtig brug af ressourcer og herunder afsætte den nødvendige tid og ressourcer. Det er derfor vigtigt, at der er metodefrihed og fokus på, hvordan indsatsen kan passes ind i skolernes hverdag og give merværdi og ikke opfattes som et snærende bånd.		Børn i før-skole-alderen og deres forældre	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.	
		Udarbejde en plan for, hvordan yderligere læring og aktiviteter kan sættes i værk i udvalgte dagtilbud.	Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (A), Miljø (S)		x							Børn i før-skole-alderen og deres forældre		
		Evaluer og se på mulighederne for justeringer og evt. bredere implementering i dagtilbuddene.	Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (A), Miljø (S)			x	x	x				Børn i før-skole-alderen og deres forældre		
		Den nye daginstitution i Tranehaven har en klar profil med natur, biodiversitet og bæredygtighed som bærende tema for de fysiske rammer og det pædagogiske indhold. Fra åbningen i 2023 og årene frem skal der være fokus på at udmønte ambitionerne.	Børne-, kultur- og idrætsforvaltningen (A), Kommunale Ejendomme (S), Miljø (S)		x	F	F	F	F			Børn i før-skole-alderen og deres forældre		
3.4.3	Styrke klimafokus på ungdomsuddannelserne	Afsøge mulighederne for, at Brøndby Gymnasium, FGU Vestegnen Brøndby, SOSU H og efterskolen sætter fokus på klimadagsordenen.	Miljø (A)				x						Unge under uddannelse	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
3.5	Klima ind i planerne													
3.5.1	Planstrategiens emner skal i højere grad omhandle hensynet til natur og miljø, klima og bæredygtighed	I Planstrategi 2022 fremhæver vi indsatser, idéer og mulige projekter indenfor den fysiske planlægning, der kan bidrage til klimaneutralitet, bæredygtighed, biodiversitet og klimatilpasning.	Plan (A)		x	x					MERVÆRDI: • Bedre forhold for cyklister og gående kan i sidste ende øge borgernes sundhed. • Sikring af grønne arealer, grønne tage og mindre asfalt vil være med til at modvirke varmeøer.			Status i forbindelse med hver revision af planstrategien (hvert 4. år).
3.5.2	Kommuneplanen skal have fokus på, at arealpolitikken tager større hensyn til klima og biodiversitet	Når kommuneplanen udarbejdes, indtænkes strategi Brøndby 2030. Vi skal bl.a.: - Prioritere arealer til cykelstier, god cykelparkering og beplantning. - Bruge arealer intelligent ved fx at bygge i flere etager og tænke forskellige funktioner sammen, så nyt byggeri ikke reducerer grønne arealer unødigt og bygninger udnyttes bedre. Det gælder også kommunale bygninger. - Sikre at funktioner er placeret på en sådan måde, at de er nemmest tilgængelige for cyklister og gående og på den måde ansporer borgere til at lade bilen stå. - Give plads til alternative boformer/bygninger. - Give mulighed for fortætning af eksisterende byområder uden at forringe gode byrum og rekreative arealer.	Plan (A)			x			x		BARRIERER: • Der er mange hensyn der skal spille sammen i en planstrategi og kommuneplan og nogle gange kan hensynene være modsatrettede. Et eksempel kan være, når der skal findes nyt område til udvidelse af plejecenter-kapacitet, så kan det være, at et grønt område må vige, fordi der ikke kan findes andre egnede placeringer.			Status i forbindelse med hver revision af kommuneplanen (hvert 4. år).

		Afklaring af lovgrundlag og organisatoriske muligheder for solceller og VE, herunder lovkrav om selskabsmæssig udskillelse.	Kommunale Ejendomme (A), Miljø (S), Byggesag (S), Byplan (S)				x	x					Samtænkes med 1.4.3 og 1.5.3			
		Afsøgning af alternative forretningsmodeller for etablering af VE-anlæg, fx udlejning af tage og arealer, offentlig-private partnerskaber mm.	Kommunale Ejendomme (A), Miljø (S)				x	F	F				Samtænkes med 1.4.3 og 1.5.3			
3.7	Fossilfri kommunal transport															
3.7.1	100% af kommunens personbiler er fossilfri i 2030. Materielgårdens større køretøjer udskiftes til fossilfri drivmidler hurtigst muligt. I 2050 er alle kommunens køretøjer fossilfri.	Udvikling af retningslinjer for nyanskaffelse og udskiftning af køretøjer, der sikrer en konkret vurdering af: - kan køretøjet undværes - kan køretøjet erstattes med fx en cykel/elcykel - kan køretøjet være fossilfrit	Materielgården (A), Miljø (S), JAC Vestegnen (S)		x							MERVÆRDI: • Færre fossile biler giver mindre støj og luftforurening. • Cyklende medarbejdere er sundere og har større trivsel. • Elektriske skraldebiler larmer og forurener mindre.		Brugere og af bilerne og indkøbsansvarlige (Materielgården og JAC Vestegnen) for bilerne	Årlig status for drivmidler i kommunens biler og køretøjer.	
		Udskiftning af fossildrevne biler med elbiler, herunder etablering af lademulighed, hvor den ikke i forvejen er tilgængelig.	Materielgården (A), JAC Vestegnen (S)			Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Forslag stillet til budget 2023 om 1,6 mio. kr. om året.			Brugere og af bilerne og indkøbsansvarlige (Materielgården og JAC Vestegnen) for bilerne		
3.7.2	100% af kommunens taxikørsler sker i fossilfri køretøjer senest i 2030	Undersøge, om krav til fossilfri kørsel kan indarbejdes i aftalen med Dantaxi (eller leverandøren på det tidspunkt).						x				BARRIERER: • Udskiftning af biler og køretøjer kræver store investeringer, inkl. faciliteter til opladning • Vi er afhængige udviklingen inden for teknologi og marked for at få dækket alle behov med fossilfri køretøjer • Nogle medarbejdere har ikke lyst til at cykle eller har for lang transport		Kommunale medarbejdere og taxaleverandør	Hvert 4. år gøres status for aftaler om taxakørsel.	
3.7.3	Fra 2025 er en klimavenlig transportform det lette og naturlige valg for kommunens medarbejdere i arbejdstiden	Udarbejde og udbrede en grøn transportpolitik med udgangspunkt i principperne i Teknik- og Miljøforvaltningens transportpolitik om at vælge sunde og klimavenlige transportmidler samt holde møder digitalt, når der er muligt. Det primære transportmiddel for hjemmeplejen i dagtimerne skal være cykel. Kommunen stiller cykler/elcykler til rådighed til medarbejderne og afsætter tiltrækkelig tid til transport i planlægningen. Etablere og drive et cykelværksted på Materielgården til vedligehold af kommunale cykler og elcykler samt evt. medarbejdernes cykler.	Staben for Politik, Jura og Kommunikation (A), Miljø (S), HR (S), faglige organisationer (S), MED-organisationen (S) Social- og sundhedsforvaltningen (A), Materielgården (S) Materielgården (A)			x	x							Kommunale medarbejdere	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.	
							Ø	Ø	Ø		Midler til indkøb af cykler/elcykler samt ressourcer til vedligehold og reparation af cyklerne. Kan måske delvist finansieres ved at nogle biler erstattes med cykler.			Kommunale medarbejdere		
							Ø	x	F	F				Kommunale medarbejdere		
3.7.4	Kommunens ansatte skal have bedre muligheder for at transportere sig klimavenligt til og fra arbejde	Rådgivningsforløb fra Cykelværksthuset for at gøre kommunen til en ekstra cykelvenlig virksomhed. Undersøge mulighed for service af medarbejderes egne cykler, mens de er på arbejde. Tilbud til kommunens medarbejdere om nem adgang til at vælge cykel eller el-cykel (leasing eller køb), evt. mulighed for gratis at prøvelåne en elcykel. HR kan fx sende information ud via lønseddel og intranet. Reducere antallet af parkeringspladser ved Rådhuset.	Staben for Politik, Jura og Kommunikation (A), Miljø (S), Cykelværksthuset (S) Materielgården (A) Miljø (A), HR (S), Staben for Politik, Jura og Kommunikation (juridiske kompetencer) (S), Ansvarlige for sundhedstilbud (S) Kommunale Ejendomme (A)				x							Rådgivningsforløbet skal ske i forbindelse med udvikling af transportpolitikken.	Kommunale medarbejdere	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
							x	F	F	F			Se cykelværksted under 3.6.4	Kommunale medarbejdere		
							x	F	F	F				Kommunale medarbejdere		
									x	x			Giver bedst mening, hvis det lykkes at få flere medarbejdere til at cykle til og fra arbejde. Den frigjorte plads kunne bruges til formålene i 3.7.2	Kommunale medarbejdere		
3.7.5	Mindske kommunens klimaaftryk fra indsamling og transport af affald	Hovedparten af affaldsindsamlingen foregår med eldrevne skraldebiler (er vedtaget i Ressource- og affaldsplan). Fokus på at nedbringe kørsel til affaldsbehandlingsanlæg gennem fortsat fokus på optimal fyldning af containere (er vedtaget i Ressource- og affaldsplan).	Miljø (A), renovatør (A) Materielgården (A), Vestforbrænding (S)	x	F	F	F	F	F	F				Borgere og renovatør	Indgår i den årlige status for Ressource- og Affaldsplanen.	
				x	F	F	F	F	F	F				Kommunale medarbejdere på genbrugsstationen		
3.8	Grønne arealer og kompensation															
3.8.1	CO2-udledning, som ikke kan undgås, kompenseres gennem projekter	Plante 6000 nye træer eller tilsvarende beplantning fordelt i kommunen inden 2030. Plante 20 hektar ålegræs i Køge bugt. Etablere en klimafond til CO2-kompensationsprojekter.	Plan (A), Materielgården (S) Miljø (A) Staben for Politik, Jura og Kommunikation (A)					Ø	Ø		Der skal ansøges om midler til projektet	MERVÆRDI: • Flere træer og beplantning modvirker urban opvarmning (de såkaldte varmepøjer). • Flere træer og beplantning giver et grønnere udtryk og kan øge borgernes trivsel. • Større biodiversitet kan give nogle mere interessante grønne områder. • Der kan være penge at spare i driften ved at have nogle mindre 'kortklippede' grønne områder.	Skal bl.a. ske ved krav i lokalplaner under 3.4.3		Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.	
										Ø						
										Ø				Borgere, boligorganisationer og virksomheder		
3.8.2	Plejen af kommunens grønne arealer skal tilgodese både klima og biodiversitet	Kommunens grønne arealer plejes med hensyn til klima og større biodiversitet, og der etableres fx kvashegn udvalgte steder. Efteruddannelse af gartnere med fokus på biodiversitet og klimavenlig pleje af kommunens grønne områder. Undersøgelse af, om det er muligt at vande grønne anlæg med gråt vand samt gøde som en del af vandingen for at reducere forbruget af vand og gødning. Forsøgs- og udstillingshave på Rådhusets grønne arealer med biodiversitet, LAR-løsninger mv.	Materielgården (A) Materielgården (A) Materielgården (A), Miljø (S) Materielgården (A)	x	F	F	F	F	F			BARRIERER: • Det er svært at finde plads til nye træer • Det er dyrt og besværligt at plante ålegræs, og vandmiljøet i Køge Bugt har trange kår • Nogle borgere kan have svært ved at vænne sig til et mere biodiverst udtryk • Kompensationsprojekter uden for kommunen skal kontrolleres grundigt		Borgere og kommunale medarbejdere	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.	
				x		x		x					Målet understøtter samtidig fokusområdet om Større variation i natur og grønne områder	Kommunale medarbejdere på Materielgården		
						x	x							Kommunale medarbejdere		
						x	x	x						Borgere og kommunale medarbejdere		

Nr.	Delmål	Indsatser	Ansvarlig (A) Samarbejdspartner (S)	2022	2023	2024	2025	2026-29	2030-50	Økonomi	Merværdi/barrierer	Synergier	Målgruppe	Monitorering (svarende til 3.4.1)
4.1	For at kunne håndtere stigende regnmængder og skybrud skal alle fælleskloakerede områder i kommunen være separatkloakeret senest i 2050	Indarbejde målet i Spildevandsplan 2019. I spildevandsplanen angives tidsplan for implementering.	Miljø (A)		x	F	F	F	F		MERVÆRDI: • Vi opnår også at skabe fx rekreative anlæg, der giver kvalitet i bylivet og beskytter byens værdier.	Vi vil tænke klimaindsatsen ind hver gang, vi alligevel skal "i jorden", renovere kloakken eller en vej, og når vi skal forbedre de grønne områder i vores bymiljøer. Synergi handler også om at koble de blå (vand), grønne (natur) og grå (kloak) løsninger sammen. På den måde skaber vi gode muligheder og et solidt grundlag for at tekniske tiltag og planløsninger hænger sammen og er langsigtede.	Borgere, boligorganisationer og virksomheder	Indgår i årlig status for Klimaplan for regn og Hav 2021 og Spildevandsplan 2019.
4.2	Indrette og tilpasse kommunen, så vi kan håndtere det stigende grundvand	Kortlægge udfordringer ved grundvandsstigning, så det kan indgå i revision af næste Klimaplan for Brøndby.	Miljø (A)				x				BARRIERER: • Der er ikke tilstrækkelig økonomiske midler. • Manglende lovgivning vedr. stigende grundvand. • Utilstrækkelig lovgivning på klimatilpasningsområdet. • Borgere synes det er for dyrt, eller mangler viden om at implementere klimatilpasning. • Manglende enighed om, hvem der skal bidrage til betalingen af klimatilpasningsløsningerne. • Manglende succes med at samarbejde på tværs. • Mangel på mandskabsressourcer. • Manglende folkelig opbakning, da der ikke er en aktuel hændelse (skybrud eller stormflod), der skubber på. • Klimatilpasning til skybrud er delvist takstfinansieret via HOFOR. Der er en politisk interesse i at beskytte borgere for takstforhøjelser, og derfor ringe mulighed for at finansiere skybrudsløsninger via taksterne.		Borgere, boligorganisationer og virksomheder	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.
		Arbejde for tidssvarende lovgivning for stigende grundvand, bl.a ved at deltage i netværk	Miljø (A)			x	F	F	F				Borgere, boligorganisationer og virksomheder	
4.3	Indrette og tilpasse kommunen, så vi kan håndtere udfordringerne ved hede- og varmebølger	Kortlægge udfordringer ved hede- og varmebølger. Hvis kortlægningen viser, at der er behov for handling, udvikles der konkrete indsatser.	Miljø (A)				x						Borgere, boligorganisationer og virksomheder	Monitoreres ikke, men indgår i årlig kvalitativ status.

Øvrige mål og indsatser, der er relateret til klimatilpasning, fremgår af Klimaplan for regn og hav 2021 samt Spildevandsplan 2019:

[Handlingsplan for Klimaplan for regn og hav 2021](#)

[Klimaplan for regn og hav 2021](#)

[Handlingsplan for Spildevandsplan 2019](#)

[Spildevandsplan 2019](#)